

slehnerni še tako "dobronamerni spisak želja" enkrat tudi omejiti na razumno, predvsem pa izvedljivo mero.

Da je zbornik prvenstveno namenjen tistim nemškimi geografom, ki bodo našo državo predstavljali svojim študentom ali dijakom, nam potrjuje še nekaj smiselnih in zelo praktičnih dodatkov. Najprej je to izbrana geografska bibliografija o Sloveniji v angleškem in nemškem jeziku, sledijo pa seznam uporabnih spletnih naslovov, dva manjša pregledna zemljevida ter zgoščena s kartami in grafikoni, objavljenimi v zborniku. Kartografsko in slikovno gradivo v zborniku je v celoti črno-belo in tudi drugače "akademsko" skromno. Knjiga namreč ni namenjena množični ciljni publiki, ki bi jo bilo treba privabiti z barvami in oblikovno privlačnostjo. Svoj namen bo dosegla tudi takšna kot je, očitno pripravljena s skromnimi sredstvi. Pomen tega dela je namreč ravno v tem, da je izšlo, in to v nemškem jeziku, namenjeno ciljni publiki v največjem, nemško govorečem evropskem prostoru, ki je z našo državo povezan z zelo tesnimi zgodovinskimi, kulturnimi in gospodarskimi vezmi. Pričujoče delo te vezi samo še utrjuje, hkrati pa poudarja srednjeevropsko "dušo" Slovenije znotraj Evropske unije in njeno kontaktno lego proti Jugovzhodni Evropi in Sredozemlju.

Knjiga je dobrodošla z več vidikov. Najprej zato, ker prinaša aktualno geografsko podobo naše države, ki je v tem zborniku, v primerjavi s predhodnimi sorodnimi deli, prvič prikazana kot "že usidrana" znotraj EU. Knjiga ponekod prinaša novosti, ki v slovenščini še niso bile objavljene. Prav zato se smiselno poraja želja, da bi dočakali tudi njeno slovensko izdajo. Knjiga stremi h konceptu ciljno naravnane regionalne geografije,

ki pa ga je z velikim številom avtorjev zelo težko doseči do te mere, da bi bila ta naravnost v enaki meri poudarjena pri vseh avtorjih. Zadovoljni smo lahko že tedaj, če se posamezni tematski sklopi, torej avtorski prispevki različnih avtorjev, smiselno vsebinsko "prelivajo" iz enega v drugega. Heterogena sestava avtorjev pa po drugi strani daje temu delu neko drugo skupno reprezentativno vrednost: med avtorji so zastopani vidni strokovnjaki z vseh treh slovenskih univerzitetnih oddelkov za geografijo – od Maribora prek Ljubljane do Kopra. Delo ima v tem pogledu neke vrste vseslovenski značaj.

Jurij Senegačnik

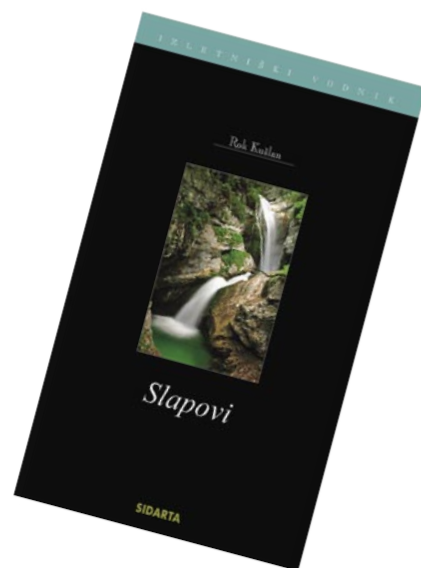
Slapovi

Tako geografi kot tudi vsi ostali naravoslovni sladokusci smo bogatejši za nov priročnik o slovenskih slapovih. Verjetno ga ni med nami, ki bi šel na terenu povsem brezbrizno mimo katere od teh vodnih zaves, pa najsi ima opraviti s polzenjem, curljanjem, bučanjem ali pa katero od drugih načinov prehajanja vode v nižjo nadmorsko višino. Če ni prenevarno, pretaknemo naravoslovni zanesenjaki vsakega od njih in si ga ogledamo z vseh štirih strani. Najradovednejši se povabimo tudi na obisk katerega od slapov s pete strani. Ste se že kdaj ob sončnem vremenu previdno spustili pod previsno galerijo čuvarja doline Vrat, natančneje za vodni pramen spodnjega Peričnika in občudovali mavrične odtenke, ki jih rišejo pred vami drobne kapljice vodnega piša? Le brž, a previdno na pot, pri čemer bo dobrodošel tudi novi vodnik.

Več kot pol stotnije izletov nas pelje v bližino ali neposredno k 120

slapovom po vsej Sloveniji. Nekateri vodotoki nam omogočajo na kratki razdalji "celostno" ponudbo oziroma ogled več zaporednih slapov, kar vsekakor velja izkoristiti. Nič zato, če vidimo katerega malo bolj od daleč, včasih je to še lepše, predvsem pa bolj varno. Slednje še posebej velja pozimi, ko so ti vodni biseri prav tako vredni ogleda. Nekateri prisegajo predvsem na zimski obisk, ko so slapovi deloma ali v celoti zamrznjeni in zaradi nenavadnih zvokov pod ledom pretakajoče se vode za marsikoga še bolj skrivnostni.

V vodniku so opisani "stari in dobro obiskani znanci", poudarek pa je predvsem na nekaj manj znanih in obljudenih slapovih. Poti so večinoma neoznačene, a orientacijsko in tehnično nezahtevne. Pri številnih izletih je opisana možnost nadaljevanja k višje ležečim "sosedom", ponekod tudi že po zahtevnem brezpotju. Celo v bližini znanih turističnih krajev bomo nemalokrat našli katerega od njih, po krivici osamljenega ali prezrtega. Ste vedeli, da so v Logarski dolini severno od "poročnega" Palenka Rastočki slapovi? Da je v bližini Trubarjeve Rašice dolenski višinski prvak, ki je dobil

Slap Čedca julija 2008 (foto: Miha Pavšek).

ime po mokrenju kobile? Trentarjev slap boste zaman iskali v Zgornjem Posočju, saj je na Pršjaku, enem od pritokov Trebušnice na zahodni strani Vojskarske planote. Kot imajo "vsake oči imajo svojega malarja", tako prepričamo tudi bralca vodnika, da si poišče sam svojega favorita ali sestavi lestvico "top 5". Če vas zanimajo podrobnejše geološke značilnosti slapov, boste morali vzeti v roke dodatno čtivo. To pa je vsekakor pretežko, da bi ga nosili s seboj v naravo, kot to lahko storite z novim vodnikom. Vodnik dopolnjujejo kakovostne fotografije in pregledni zemljevidi širšega območja posameznega slapu, na katerih je vrisan potek poti.

Za aktualizacijo vsebine je tokrat poskrbela kar narava sama. Slapišča so deli najbolj hitro spreminjajočih se vzpetih pokrajin. Letošnja "žrtev" procesov dinamičnega ravnovesja je postal sicer nestalen, a vendar

najvišji slovenski slap - Čedca nad Zgornjim Jezerskim. Niz podorov v spomladanskem času je povzročil, da pada pramen osrednjega slapu le še nekaj deset metrov globoko. Ustje slapu se je namreč pomaknilo precej navzgor oziroma proti jugu. To ni sicer nič nenavadnega, saj imamo opravka s tako imenovanim umikajočim se slapom. Zanimivo pa je, da se je to dogajalo pred našimi očmi in je odlično dokumentirano (<http://www.gore-ljudje.net/novosti/36699>).

Avtor vodnika, ki obsega 176 strani, formata 12,5 x 21 cm, je Rok Kušlan. Cena je 26,90 EUR, izšel je pri založbi Sidarta. Če vodnika še niste uzrli na v za ta namen določenih mestih širom po Sloveniji, ga lahko naročite prek založbine spletne strani www.sidarta.si.

Miha Pavšek

Sustainable 2020 for Rural Environment in Europe

Euracademy Association (<http://www.euracademy.org>) je mednarodno neprofitno združenje univerzitetnih profesorjev, raziskovalcev, študentov, zaposlenih v razvojnih agencijah in drugih organizacijah, ki delujejo na področju razvoja podeželja. Združenje je bilo ustanovljeno leta 2004 v Atenah. Izvaja številne dejavnosti, kot so organiziranje poletnih akademij, konferenc in seminarjev, učenje na daljavo, izdajanje strokovnih priročnikov, sodelovanje v transnacionalnih projektih, trenutno pa razvija tudi interdisciplinarni mednarodni podiplomski študijski program za t.i. animatorja podeželja.

Letošnja 7. poletna akademijo, ki je potekala v Želimljah od 16. do 24. 8. 2008, sta organizirala Odsek za razvoj podeželja in upravne zadeve Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet MOL in Euracademy Association v sodelovanju z Regionalno razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije ter okoljskimi občinami in razvojnimi agencijami. Sodelovalo je več kot 40 udeležencev iz 9 evropskih držav. Program je bil sestavljen iz predavanj, delavnic, terenskega dela in predstavitev študijskih primerov.

Trajnostni razvoj podeželja so predavatelji osvetlili iz različnih zornih kotov: okoljska trajnost in politike (dr. Fouli Papageorgiou, predsednica Euracademy Association), trajnostno kmetijstvo (dr. Ioannis Livieratos, Mediterranean Agronomic Institute of Chania), podnebne spremembe